

Titel: Brosten

Temaer: Følelser, identitet, ondskab, spænding
Fag: Dansk
Målgruppe: 8-10 klasse

Data om læremidlet:

Bog: Lona Andersen, Gyldendal, 2020

Faglig relevans/kompetenceområder

Eleven kan forholde sig til kultur, identitet og sprog gennem systematisk undersøgelse og diskussion af litteratur og andre æstetiske tekster

Ideer til undervisningen

Her er et bud på, hvordan I kan arbejde med en undersøgende tilgang til litteraturundervisning i udskolingen.

Vejledningen her lægger op til, at man arbejder med 'Brosten' før, under og efter læsningen. Opgaveforslagene lægger både op til fortolkningsarbejde og kreative, meddigtende, praksisorienterede litteraturopgaver

Opgaver og spørgsmålene er ikke endegyldige svar. Ændr og tilføj forløbene, så de passer til jeres elever. Det er vigtigt at understrege, at eleverne selv undersøger sig frem til deres egne bud og tolkninger med udgangspunkt i teksten og elevernes oplevelse af den. Med afsæt i det udgangspunkt er det lærerens opgave at støtte og stilladsere eleverne i processen, så en faglig progression finder sted.

Vent med at udlevere bogen til eleverne:

- før du har sat en clips i bogen fra side 118-127 (så eleverne ikke læser slutningen) og
- til I sammen har læst første afsnit af bogen.

A) Uden for bogen**Forforståelse**

Beskrive en brosten:

Hvordan forstiller du dig, den ser ud?

- hvor tung er den?
- hvilken størrelse og form har den?
- hvilken farve har den?

- osv.?

Hvad kan man evt. bruge den til?

Hvad kan en roman med titlen 'Brosten' handle om?

B) Ind i bogen

Læs første afsnit op for eleverne.

'Oktober

Fredag kl. 17.56

HAM! Motorvejsbro. En strøm af lysende biler. Brosten!'

1. Snak med klassen om:

Hvilke oplysninger vi får?

Hvad er der på spil her?

2. Vis eleverne forsiden.

Hvordan passer billedet med indledningen?

På forsiden står der med rødt: 'Tør han sige sandheden og miste alt?'

Hvordan passer det med jeres forestilling om, hvad der er på spil romanen?

C) Mens du læser

Klassen deles op i tre grupper. Gruppe 1 følger Carl, gruppe 2 følger Liam og gruppe 3 følger Sara.

I skal løbende gennem læsningen af bogen, sørge for at tage noter til jeres person, da I senere skal lave 'efterlysningsplakat' af jeres person.

Gruppe 1: Noterer hvad vi får at vide om Carl (siger, handlinger, væremåde, udseende osv.)

Gruppe 2: Noterer hvad vi får at vide om Liam (siger, handlinger, væremåde, udseende osv.)

Gruppe 3: Noterer hvad vi får at vide om Sara (siger, handlinger, væremåde, udseende osv.)

D) Mens du læser videre

Udlever bogen til eleverne.

Bogen læses i otte mindre bidder.

1) Læs side 5-14

Giv afsnittet en passende overskrift

1. Beskriv Carls liv før og efter han og hans mor flyttede ind hos Mads og Liam.
2. Lav en kort beskrivelse af Sara ud fra Carls egen beskrivelse: '... Sara fra hans nye klasse, Sara fra svømmeklubbens elitehold, Sara fra det hemmelige sted oppe i alle fyres hjerner...' s. 14

3. Hvordan udvikler Carls forhold sig til Sara? Find steder i teksten, der viser denne udvikling.

De første sider har allerede budt på flere livsændrende begivenheder for Carl. Hvilke kan du finde? Kan du selv komme i tanke om nogle fra dit eget liv?

2) Læs side 14-30

Giv afsnittet en passende overskrift

1. Find de fem ting, som du synes er vigtigst at få svar på, så du er sikker på, at du har forstået teksten.
2. Formuler de fem ting som spørgsmål.
3. Diskuter i fire-mandsgrupper de forskellige foreslåede spørgsmål – specielt hvilke begrundelser der er for, at det er de vigtigste spørgsmål.
4. Svar på spørgsmålene

3) Læs side 30-45

Giv afsnittet en passende overskrift

Gå sammen i jeres fire-mandsgrupper.

Svar på følgende spørgsmål og stil gerne flere til teksten:

1. Er Carl en god ven?
2. Er Sara forelsket i Carl? I Liam?
3. Er Mads en god far?
4. Er alt godt nu mellem Carl og Sara?
5. Forklar begrebet - trekantsdrama. Er forholdet mellem Carl, Liam og Sara ved at udvikle sig til et trekantsdrama? Hvorfor – hvorfor ikke?

4) Læs side 46-55

Giv afsnittet en passende overskrift

1. Find eksempler i teksten, der viser henholdsvis Carls reaktion og Liams reaktion på, at politiet samler eleverne til en snak på skolen.
2. Er det realistisk, at politiet vil komme ud på skolen efter kast med sten fra en motorvejsbro?
3. Hvorfor er moren ved at gå i panik over, at der ikke er handlet til Mads kommer hjem?
4. Er det tilfældigt, at Carls mor spørger Carl om: 'Hvordan det går med alting?' og 'Savner du nogensinde noget fra vores gamle liv'?

Find eksempler fra teksten der understøtter dine svar.

5) Læs side 56-71

Giv afsnittet en passende overskrift

1. Hvorfor tror du at Carl fortæller Liam, at han ved, hvem der kastede brostenen?
2. Hvordan reagerer Liam på det? Synes du, at Liams reaktion er overraskende? Hvorfor – hvorfor ikke?
3. Hvorfor er Liam så populær alle steder?
4. Afsnittet slutter med 'Hun vil altid tro på Liam. Aldrig Carl.' Hvorfor tror du, at Sara altid vil tro på Liam og aldrig Carl? Der kan godt være flere grunde.

6) Læs side 72-93

Giv afsnittet en passende overskrift

1. Lav en liste over de forandringer og skuffelser, der er i Carls 'nye' hverdag?

7) Læs side 94-117

Giv afsnittet en passende overskrift

- 'En flok sorte fugle har samlet sig som en levende skygge i hjørnet af græsplænen. Himlen er begyndt at mørkne' s. 99.
 - 'I et træ bag dem synger en solsort. Ensomt og ulykkeligt. Dagen og efteråret er på vej væk. Mørke og vinter er alt, hvad der vil være tilbage. Kun slutninger.' S. 105.
 - 'Som om flokke af sorte fugle flænses vandet, så vandet syder og får ham til at svede. De hakker i hans krop og får blodet i gang. Og det føles, som om den ene klo efter den anden hæfter sig fast i hans jakke og løfter ham op mod overfladen.' S.114.
 - 'Måske er det fugle, der hakker i ham. I hans hoved. Hans hjerne. Hans fødder og hænder.' S. 117.
1. Hvad er det forfatteren gør, ved at bruge fugle og naturen?
 2. Hvad betyder det for din oplevelse og din forståelse af læsningen?

E) Inden du læser slutningen

Du skal skrive din egen slutning af romanen.

Men først – gå sammen 4 og 4.

I skal nu sammen tænke højt over hvordan I forestiller jer, at historien ender for Carl, Liam, Jonas, Moren, Mads og Sara.

Forfatterens, Lona Andersen, skrivestil kendetegnes ved:

- at hun stiller mange spørgsmål i teksten uden at svare på dem
- at hun bruger naturen og fugle til at understrege en stemning (se evt. tekstafsnit 7)
- at hun anvender en personbunden 3. personsfortæller med indre syn...
- at hun...
 1. Du skal forsøge at skrive din slutning af romanen i samme stil som forfatteren.
 2. Din slutning skal fylde ca. 1 side.
 3. Slutningen skal læses højt i fire-mandsgruppen.
 4. I skal vælge den af de fire slutninger, I synes passer bedst til bogen. Den valgte slutning læses højt for resten af klassen.

8) Læs side 118-127

Giv afsnittet en passende overskrift

Samtale på klassen om:

- Hvad synes du om slutningen?
- Er der en af klassens slutninger, der minder om forfatterens slutning?
- Hvilken slutning kan du bedst lide og hvorfor?

F) Når du har læst

F1) Personkarakteristik

Eleverne skal nu lave en personkarakteristik i form af en efterlysning. De skal bruge deres noter fra opgave E) til at lave en 'efterlysningsplakat' **Wanted**. (Idéen er fra 'Grib litteraturen' side 94)

Elevernes plakater skal indeholde nedenstående

Underoverskrifter:

Overskrift: Hvem leder vi efter?

Kontekst: Hvorfor er personen efterlyst? Hvordan/hvorfor forsvandt personen?

Udseende: Statur, beklædning osv.

Billede: Tegning af personen.

Sindstilstand: Hvordan har personen det følelsesmæssigt (og hvorfor)?

Sidst set: Hvor blev personen sidst set? Hvad lavede han/hun der? Hvem var han/hun sammen med?

Dusør: Hvad får man?

På www.gribliteraturen.gyldendal.dk kan du finde et tilhørende arbejdsark.

Når plakaten er færdig, hænges den op i klassen, og bruges som afsæt for en litteratursamtale om personen og hans/hendes oplevelsesverden.

F2) Afprøvning af din forståelse af romanen

Find

Et tema - Det vigtigste tema, for dig, i bogen. Begrund

To afgørende vendepunkter i romanen

Tre steder i teksten, der viser, hvor og hvornår fortællingen foregår

Fire billeder der ville passe til bogen. Forklar hvorfor de passer til bogen. (Gå på nettet og find fire billeder)

Fem adjektiver (tillægsord) som beskriver, hvad du synes om bogen

Fremlæg for hinanden i jeres fire-mandsgrupper.

G) Ud af bogen

G1) En snak om komposition og genrer:

1. Forklar hvordan romanen er opbygget og hvilke genrer den har træk fra?
2. Er det en dagbog? Hvorfor? Hvorfor ikke?
3. Har det betydning for din læsning af romanen, for dine forventninger og eller tolkning?

G2) Skriv en nyhedsartikel eller en baggrundsartikel

Du kan vælge mellem at skrive en nyhedsartikel om selve stenkastet fra broen i starten af bogen, en nyhedsartikel om opklaringen af stenkastet eller skrive en baggrundsartikel om stenkast fra motorvejsbroer.

Lad dig evt. inspirere af nedenstående link.

[Stenkast-sagen: Tre år efter er drabsmanden stadig på fri fod | TV 2 Fyn](https://aiu.dk/mediehandbogen/medier/genrer/baggrundsartikel/)

<https://aiu.dk/mediehandbogen/medier/genrer/baggrundsartikel/>